

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: 293/2010/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

61/2011. (III. 16.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ 2010. július 7-én előterjesztett **panasza alapján indult eljárásban** a 2011. március 16-án megtartott zárt ülésén született állásfoglalását

megküldi az Országos Rendőrfőkapitánynak.

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor.**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2010. július 7-én fax útján terjesztette elő panaszát a Testületnél a vele szemben fogantatosított rendőri intézkedések – előállítás, bilincselés, előállítás körülményei – miatt, és kérte a Testülettől az ügy érdemi vizsgálatát.

I.

1) A panaszos előadta, Budapesten, egy a budai oldalon található ingatlan előtt 2010. július 1-jén harmadik alkalommal hajtottak végre – véleménye szerint törvénysértő és indokolatlan – „csonkolást” egy fiatal hím ivarú nyárfa ellen, úgy, hogy közben tápanyag-utánpótlásáról és vízellátásáról nem gondoskodtak megfelelően. A panaszos szerint a fa szilánkos törését és a sebet kellett volna kezelni, ehelyett az egész lombkoronáját szakszerűtlenül csonkolták meg és nem minden sérülést sebkezelték. A

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

panaszos több szakmai hibát tapasztalt az eljárás során, amelyet ismertetett a Testülettel.

A panaszos az általa tapasztaltak miatt először erkélyéről kérte a munkálatok végrehajtóitól a szilánkos törés nyomainak eltávolítását, illetve, hogy hagyják abba a munkálatokat, de eredményre ez nem vezetett. Ezt követően az utcára ment, hogy megkérje a munkásokat, hagyjanak fel a „rongálással”. A panaszos előadta, hogy a „fa rongálói” – akik a korábbi két esettel szemben megbízólevéllel rendelkeztek – előre rendőri beavatkozást kértek. Megjegyezte, hogy korábban ő hívta a rendőrséget. A kikerülő rendőrök (nevük ismeretlen, aláírásuk olvashatatlan) felírták a munkások adatait, elkérték a megbízólevelet, és a munkálatok folytatására intették őket, annak ellenére, hogy a panaszos figyelmeztette a rendőröket a szakszerűtlenségre. Azt mondták, hogy ha megvan hozzá a szükséges dokumentum, a feladatukat tovább folytathatják.

Ezután a panaszossal szemben „hadgyakorlati bemutatót” tartottak. Itt jegyezte meg a panaszos, hogy ő 1943. október 10-én született, haja ősz, és, hogy ő nem tanúsított ellenállást, a bal oldalán levő rendőr mégis „kartörési bemutatót” tartott, „recsegetve tekergette” karját. A könyökhajlattól kétujjnyira 3×5 cm-es lila nyomot, 2 db 2×2 cm-es sárgászöld foltot hagyott hátra mindez a panaszos felkarján, miközben hátra helyzetbe megbilincseltek kezeit. A panaszos jobb oldalán levő rendőr csak 1-2 mm-es hámsérülést, 1 kb. 10 cm-es vörös csíkot és 31 cm-es karmolás nyomott ejtett rajta. A bal csuklója fölött levő vörös folt és a jobb oldali hámsérülések két napig voltak láthatóak.

Nemi szervekre és nemi aktusra utaló szavakat hangoztattak, miközben a panaszost a rendőrségi gépkocsiba ültették. A panaszos mellé beült az egyik rendőr, aki a következőket mondta neki: „maga nem normális, egy szaros fa miatt hagyja magát elvitetni a rendőrökkel...”, majd rágyújtott. A panaszos kérte, hogy ne tegye azt, de erre úgy reagált a rendőr, hogy ahhoz semmi köze a panaszosnak. A panaszos tájékoztatta a rendőrt a dohányfüst mentes jogszabály rendelkezéseiről (azaz, hogy ha „egy nem dohányzó van egy helyiségben, akkor a dohányos nem gyújthat rá”). Erre a rendőr azt mondta, hogy az autó „dohányzásra kijelölt hely”, azonban piktogramot a rendőr nem tudott mutatni, majd azzal folytatta, „ha ennyire ismeri a jogot, akkor minek ül itt?”. Továbbra is passzív dohányzásra kényszerítette őt, majd megfenyegették, hogy kikötik egy fához, többször elmondták, „maga nem normális”, valamint 16-szor „lehülyézték”.

A rendőrkapitányságra érve az egyik rendőr felszólította a panaszost zsebei kiürítésére. Mivel a panaszos ennek nem tett eleget, a másik rendőr a panaszost a falhoz lökte, és azt kérdezte „nem hallja, hogy mit mondanak magának?”. A panaszos közölte, hogy akkor fog eleget tenni a kérésüknek, ha eltávolítják kezeiről a bilincset. Ezután még durvábban szólították fel zsebeinek a kiürítésére. Ezután átadták a helyet egy szelíd hangú rendőrnőnek, aki megkérte a panaszost a zsebeinek kiürítésére, ami után egy

másik rendőr nő karnyújtásra szólította fel a panaszost. A „fordítva” vezényszóra a panaszos kitárt karját a magasba emelte. Amikor a panaszos megfordult, a rendőrnő a falhoz lökte és átvizsgálta. Ezután visszajött az egyik rendőr, aki egy szürke papírzsebkendőbe tette a panaszos pénzét és a papírzsebkendőket. A panaszost figyelmeztették szóban és írásban a 8+4 órás előállításra, és nyilatkozatot íratattak vele alá. Ezután a fogdába terelték és rázárták a rácsot.

A panaszosnak a szellőztelen, fülledt helyiségben nem volt lehetősége az izzadság törlésére a papírzsebkendő hiánya miatt. Miközben ezt a lehetőséget megtagadták tőle, másoknak megengedték a dohányzást. A panaszos 16 db cigarettacsikket számolt össze a pad lécei között és a lefolyónál. A panaszos a mellékhelyiségbe is ki szeretett volna menni, amit 10 óra 15 perctől 5 percenként jelzett, de azt csak 10 óra 45 perckor tették lehetővé, de előtte feltartóztatták azzal, hogy milyen telefonszámot és kit értesíthetnek az ügyben. A panaszos név szerint megjelölte azt a személyt, akit értesíteni kívánt, de közölték, hogy csak rokont értesíthet vagy ügyvédet. Ezután mehetett a panaszos a mosdóba, majd ismételten a „zárkába”. Mivel reggel 2 liter teát megivott, ezért 11 óra 30 perckor ismét 5 percenként jelezte a mellékhelyiség használat iránti szándékát. Amikor hosszan nyomta a csengőt, akkor azt véleménye szerint kikapcsolták. A panaszos 12 óra 35 perckor engedték ki a mosdóba ismét. Megítélése szerint ez a fajta eljárás mindenképpen egészségkárosító volt, hiszen az erős szívdobogással és fájdalommal járt. Hozzátette a panaszos azt is, hogy a nyitott rácson beáramlott a cigarettafüst, ezáltal passzív dohányzásra kényszerült. A panaszos ezután egy ügyvéd értesítését kérte, de azt is megtagadták.

Az egyik rendőr megkérdezte a panaszostól, hogy kíván-e nyilatkozni a „rendőrbántalmazásról”. Erre a panaszos igennel felelt, mire a rendőr üvöltve arról oktatta ki őt, hogy a „rendőri bántalmazás az, ha orra vág és összerugdos”, illetve, hogy erről helyben vagy nyolc napon belül nyilatkozhat, utóbbi esetben 3 perc múlva kiengedik őt. A panaszos a nyolc napot választotta, mivel rengeteg teendője volt még az napra. A beszélgetés a rácson keresztül zajlott, és amikor tájékoztatta a rendőr kollegáit, mondandóját „rendőri röhej” követte.

A panaszos rögzítette beadványában, hogy a „NYILATKOZAT az előállított személy jogainak ismertetéséről” nem egyezik a történetekkel és az igazolásban foglaltakkal. Az előállítás célja előbb valósult meg, hiszen a panaszos „eltávolításával” nyugodtan folytathatták a szakszerűtlen rongálást, a lombkorona csökkentését. A panaszost mégsem engedték ki hamarabb. A panaszos kifejezésre jutatta azon véleményét, mely szerint az a személy, aki jogkövető magatartást igyekszik megvalósítani, az „fogdába kerül”.

Az igazoláson a „zárkába” kerüléstől az igazolás megírásáig eltelt időt tüntették fel, miközben 9 órától 14 óráig tartózkodott a panaszos az épületben, azonban már ezt megelőzően 15-20 percen keresztül tartott az intézkedés a fa körül. Az előállítás okáról őt nem tájékoztatták.

A panaszos által megnevezett személyt nem voltak hajlandóak értesíteni, holott a nyilatkozatban az szerepel, hogy „más személy is értesíthető”, akit megjelöl. A panaszos szerint ennek alapján az igazolás első pontja hamis, mivel ő kérte egy ügyvéd értesítését is. Arra hivatkoztak, hogy csak rokon értesíthető.

A panaszos szerint az igazolás harmadik pontja is hamis állítást tartalmaz, ugyanis az a kellő felvilágosítás hiányáról árulkodik. A nyilatkozat nem szól élelmezésről. Tehát az élelmezés lehetőségéről sem írásban, sem szóban nem kapott tájékoztatást a panaszost.

A panaszos ezután 2010. július 6-án iratbetekintési kérelemmel fordult a rendőrséghez. Az igazolványait elvették, adatait felvették, de a portaszolgálat nem érte el az illetékes személyeket. Felírták a panaszosnak a segédhivatal telefonszámát és mellékét, valamint felhívták a figyelmét, hogy 16 óráig tart a szolgálat, addig hívja telefonon őket. A panaszos végül telefonon nem érte el az illetékeseket, az iratbetekintés meghiúsult.

A panaszos összegezve panaszait akként foglalt állást, hogy a rendőrség által alkalmazott kényszerintézkedés és/vagy erőszak jogsértő volt, az meghaladta a szükségesség mértékét, indokolatlanul és feleslegesen okozott testi sérülést.

A panaszos megítélése szerint az élethez és az egészséghez való joga sérült nem pusztán a rendőri intézkedés miatt, hanem a fent indokolatlan megcsonkolásával is, valamint az ingatlan értéke is csökkent a zöld felület hiányával.

2) A panaszos beadványa mellékleteként az alábbi dokumentumokat küldte meg.

a) Rendelkezésre bocsátotta az előállítás időtartamáról szóló igazolást, amelynek tartalma megegyezik a rendőrség által megküldött dokumentum tartalmával, azzal az eltéréssel, hogy a panaszos példányán a következő szerepel a panaszos aláírása felett: „NEM ÉRTEK VELE EGYET”.

b) Mellékelte továbbá a „Nyilatkozat az előállított személy jogainak ismertetéséről” elnevezésű dokumentumot, amelyet a panaszos aláírt, és amelyen tájékoztatásképpen szerepel a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 33. §-ának (3) és (4) bekezdése, a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 45. § (3) bekezdése, valamint a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 128. §-ának (1) bekezdése.

c) A panaszos elküldte továbbá a 2010. július 5. napján kelt, lakhelye szerint illetékes Egészségügyi Szolgálat által kiadott ellátási adatlapot.

Az adatlap diagnózisként tartalmazza a váll felkar zúzódását, az alkar egyéb és „k. m. n.” részeinek zúzódását, valamint az egyéb rossz bánásmódot hivatalos hatóság által.

Az adatlap lelet részén a panaszok között az olvasható, július 1-jén „elmondása szerint közterületen hivatalos személy bántalmazta”.

A vizsgálat eredménye szerint az állapot rendezett, általános. A bal felkar központi harmadán, a hajlító oldalon kb. 5X2 cm-es véraláfutás, a jobb alkaron minimális hámhorzsolások nyomai. Csontsérülésre utaló jel nem volt.

3) A panaszos beadványának kiegészítése céljából 2010. július 22-én megjelent a Testület ügyfélszolgálati irodáján, és ott a Testület tanácsadója kérdéseire az alábbi többletformációt adta elő.

A rendőrök nem azonosították magukat, a panaszos nem tudta megnevezni az intézkedő rendőröket. Az intézkedés tényét és célját vele szintén nem közölték.

A panaszos megbilincselését megelőzően őt nem szólították fel a jogellenes magatartás abbahagyására „a törvény nevében” szavak előrebocsátásával, és nem hangzott el olyan figyelmeztetés sem, hogy kényszerítő eszköz alkalmazása következik. A panaszos a bilincselés hosszaként kb. fél órát jelölt meg.

Az előállítás emlékezete szerint hat órán át tartott. Beszállították a rendőrkapitányságra, ruházatát átvizsgálták, meghallgatására ez idő alatt nem került sor, mindez idő alatt az előállító helységben tartózkodott.

A panaszos továbbá előadta, hogy az ügyeletes tisztt nem tett fel olyan kérdést a panaszosnak, amely a sérülések keletkezésére vonatkozott volna. A jogorvoslati jogára történő kioktatás szintén nem történt meg.

4) A panaszos 2010. október 28-án ismételtén átadott egy beadványt a Testület tanácsadójának, amelyben egyrészt a 2010. július 1-jei rendőri intézkedést követően történeteket kifogásolta, így számos olyan problémát fogalmazott meg, amely büntető eljárással kapcsolatosak. A panaszos előadta, hogy 2010. október 19-én, négy hónap után gyanúsítottként történő kihallgatásra idézte a rendőrség garázdaság vétsége miatt 2010. október 20-ára. A panaszos megjegyezte, hogy a vád tényéről nem tájékoztatták, ezért a hosszú idő eltelte miatt, nem tudta, hogy mit követhetett el a közelmúltban, ami miatt idézik. Szinte minden nap közhasznú, közérdekű és közjóléti célokat szolgáló tevékenységet folytat.

Hangot adott azon véleményének is a panaszos, hogy a rendőrök nem végeztek alapos munkát a július 1-jei esetkor.

Ezután a panaszos a kihallgatás szakmaiságával és a jegyzőkönyv tartalmának kérdéskörével kapcsolatosan fogalmazta meg aggályait, majd számos, a sérelmére és mások sérelmére elkövetett bűncselekményekről adott számot.

Végül a panaszos arról tájékoztatta a Testületet, hogy elrendelte a rendőrség igazságügyi elmeszakértői vizsgálatát, amelynek kapcsán arról érdeklődött, hogy a rendőrség megrendelheti-e ezt a diagnózist.

Előadta továbbá, hogy panaszügyével az állampolgári jogok országgyűlési biztosa azért nem foglalkozik, mert ő a Testülethez fordult.

II.

A Testület tanácsadója telefonon 2011. február 7-én megkísérelte felkeresni az ügyben érintett tanúkat, aminek során az intézkedés helyszínén dolgozó két munkással sikerült felvenni a kapcsolatot, akik az esettel kapcsolatosan az alábbiakat adták elő.

1) Az egyik munkás arra a kérdésre, hogy általánosságban mit tapasztalt az idős hölgygel szembeni intézkedés során, a következőket mondta el. Véleménye szerint a normálisak voltak a rendőrök, azután az idős hölgy „bekeményített”. Felszólították háromszor, négyszer a panaszost arra, hogy igazolja magát, de ennek nem tett eleget. A panaszos magatartásáról elmondta azt is, hogy azon túl, hogy nem igazolta magát, a gallyakat továbbra is dobálta az útestre (ahol mellelleg több autó – drága is – elhaladt), ezen túlmenően az egyik kollégáját is meglökte. A rendőri felszólítás ellenére nem akart beülni a gépkocsiba, ellenkezést mutatott azzal szemben. Mivel a panaszos nem akart beülni, ezért őt megbilincseltek és beültették az autóba. A bilincseléssel összefüggésben nem tapasztalt a rendőr részéről rendellenes magatartást, a férfi úgy fogalmazott, „nem ütötték meg, ha erre gondolok”.

2) Egy másik munkás arra a kérdésre, hogy általánosságban mit tapasztalt az idős hölgygel szembeni intézkedés során, a következőket mondta el. Megítélése szerint a rendőrök az idős asszonnyal szemben megfelelő módon léptek fel. A rendőrök megkérték, hogy igazolja magát, de ő nem akart együttműködni. A nő ellenállt, ezért megbilincseltek, a férfi elmondása szerint „normális módon”. A rendőrök intézkedésük során nem tettek olyat, ami a férfinak feltűnően jogszerűtlen lett volna. A panaszos magatartásával összefüggésben elmondta, hogy nem volt hajlandó magát igazolni, dobálta az ágakat és lökdöste kollégáját is. Megjegyezte azt is, hogy a gallyakat még az autók közé is bedobta.

A telefonos beszélgetés során mindkét személyt tájékoztatta a Testület tanácsadója a Testület működésével és hatáskörével összefüggésben, valamint arról, hogy az általuk elmondottakat a Testület fel kívánja használni az állásfoglalása kialakításához. A felvilágosítást tudomásul vették, és hozzájárultak az általuk előadottak felhasználásához.

III.

A Testület az ügy érdemi vizsgálata érdekében felvilágosítást kért a rendőrségtől, amely az alábbi információkat bocsátotta a Testület rendelkezésére.

1) A Budapesti Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) illetékes Kerületi Rendőrkapitányság vezetőjének tájékoztató levele tartalmazta a 2010. július 1-jén szolgálatot ellátó személyek névsorát, illetőleg a 2010. július 6-án objektumőri szolgálatot ellátó fegyveres biztonsági őrök névsorát.

A kapitányságvezető megjegyezte levelében, hogy a panaszos több esetben panasz eljárás alanyaként fordult meg a rendőrkapitányságon. Minden esetben a sérelmezett jogai tekintetében azt állapították meg, hogy az intézkedések jog- és szakszerűek voltak.

2) A BRFK illetékes Kerületi Rendőrkapitányság Közrendvédelem Őr-járőr Alosztály intézkedő rendőreinek jelentése a következő információkat tartalmazza.

a) Két r. zászlós által aláírt jelentés szerint 2010. július 1-jén 7 órától 19 óráig gépkocsizó járőr szolgálatot láttak el a rendőrkapitányság illetékességi területén.

A szolgálat teljesítése során Budapesten 9 óra 15 perckor egy munkás intette le a rendőrségi gépkocsit, aki elmondta, hogy az önkormányzat megbízásából az olyan fák balesetmentését végzik, melyeknek lombkoronája belenőtt az ott elhaladó áramvezetékbe. A helyszínen levő panaszos ezt próbálta oly módon megakadályozni, hogy a munkást és kollegáit egy, az utcára néző lakóház harmadik emeletének erkélyéről cseréppel dobálta, majd az utcára leszaladva a már levágott ágakat, gallyakat az útestre kidobálta.

Mivel a panaszos a helyszínen tartózkodott, illetve az általa elkövetett cselekményt a rendőr kérdésére elismerte, továbbá a szétdobált cserepek még mindig az útesten és a járdán voltak, őt igazolásra szólították fel adatainak megállapítása céljából. Ennek többszöri felszólításra sem tett eleget, mivel elmondása szerint „kábitószert fogyasztó rendőröknek” nem fogja magát igazolni. A rendőr azon kérdésére, hogy mire alapozza ezt a feltételezését a panaszos, azt felelte, hogy mivel a rendőrök dohányoznak, ezért ők biztosan kábitószert is fogyasztanak. Az intézkedő rendőrök rögzítették, hogy egyikőjük sem dohányzott az intézkedés alatt. A rendőri feltételezés szerint a panaszos

onnan tudhatta, hogy a rendőrök dohányoznak, hogy a nagy meleg miatt fehér szolgálati ingben teljesítették a szolgálatukat, amelynek vékony anyagán átlátszott a mellrészben található zsebben lévő cigarettás doboz.

A panaszos a törvényes figyelmeztetés, illetve az ellenszegüléssel járó jogi következményekre való felhívás ellenére sem volt magát hajlandó igazolni, továbbá kísérletet tett arra, hogy az intézkedés alól magát kivonja (a helyszínről megpróbált eltávozni), ezért vele szemben az egyik rendőr bilincset alkalmazott [Rtv. 48. § c), d)], majd az igazolás megtagadása [Rtv. 33. § (2) a)] miatt, illetve mivel a panaszos bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható személy volt [Rtv. 33. § (2) b)], őt további intézkedés megtétele végett az illetékes rendőrkapitányságra előállították.

A panaszos agresszíven viselkedett, továbbá semmilyen utasítást nem volt hajlandó követni, ezért kezeit hátra helyzetbe [Szolgálati Szabályzat 60. § (4) b)] bilincselték. A panaszossal szemben 9 óra 25 perctől 9 óra 35 percig, a kapitányságra való megérkezésig alkalmaztak kényszerítő eszközt. A panaszos előállítása során nem panaszkodott arra, hogy őt sérülés érte volna a bilincseléskor, illetve annak használatakor.

A bilincselést a tanult módon, szakszerűen, arányosan, sanyargatást, illetve más megalázó módot elkerülve hajtotta végre a rendőr, melynek tanúi voltak a munkások, illetve az arra járó gyalogosok.

A panaszos az előállítás végén aláírásával igazolta a részére átadott igazoláson, hogy figyelmeztetés ellenére nem kérte hozzátartozó, illetve jogi képviselő kiértesítését, élelmezést nem kért, illetve nyolc napon belül kívánt arról nyilatkozni, hogy panasszal él-e vagy sem. Megjegyzésre került a jelentésben az is, hogy az érintett részére 5 órát meghaladó előállítás után jár élelmezés.

A kapitányság épületébe érve egy r. őrmester kisasszony felszólította a panaszost, hogy ürítse ki a zsebeit, mivel rajta ruházatátvizsgálást fog végrehajtani, amit csak azonos nemű foganatosíthat. Ekkor panaszos elmondta, hogy nem pakolja ki a zsebeit, mivel van nála pénz és ezt a „tolvaj rendőrök” biztosan ellopják. Ekkor határozottan, erélyesen, de nem tiszteletlenül ismét felszólították erre, amikor már engedelmeskedett a panaszos. Megjegyezték, hogy az intézkedés végig ilyen hangnemben zajlott. A ruházatátvizsgálás után a panaszost az előállító helyiségben helyezték el.

A rendőrkapitányságon a panaszost tájékoztatták szóban arról, hogy miért állították elő, és, hogy az kb. mennyi időt fog igénybe venni. Írásban arról is tájékoztatták, hogy az előállítás során milyen jogai és kötelezettségei vannak, amelynek tudomásul vételét elolvasás után aláírásával igazolta. Nevezett szabadon bocsátásakor arra a kérdésre, hogy rendőri bántalmazást panaszol-e, elmondta, hogy igen, mert az előállító helyiségben néha érzett cigaretta füstöt és szerinte ez rendőri bántalmazás. Ekkor az

egyik r. zászlós elmondta a panaszosnak, hogy ő a fizikális bántalmazásra gondol, mire a panaszos úgy reagált, hogy ilyen célú bántalmazást nem panaszol, de a „cigaretta füsttel való kínzást” annak tekinti. Ezek után elmondta, hogy 2009 novemberében egy másik kerületi rendőrkapitányságon már tett feljelentést egy férfi ellen, aki a panaszt többször leköhögte, ezzel a vírussal fertőzte meg és 30 napon túl gyógyuló sérülést okozott neki. A panaszos véleménye az volt, hogy a cigaretta füst is ebbe a kategóriába tartozik.

A kapitányság épületében senki sem dohányzott, mivel ez ott tilos. A kapitányság bejáratánál található az ügyfelek részére kijelölt dohányzóhely, innen, illetve az utcáról érezhetett a panaszos dohányfüstöt, mivel az előállító ablaka oda néz, és annak ablakai a nagy meleg miatt nyitott állapotban voltak.

Az előállítás teljes időtartama alatt nem tartózkodtak a r. zászlósok a rendőrkapitányság épületében, mivel több címre is el kellett menniük. A panaszt szabadon bocsátásakor szóban tájékoztatták arról, hogy az előállítással kapcsolatban panasszal élhet, a Testület elérhetőségei nyomtatott formában a részére átadott igazoláson találhatóak.

b) Egy r. őrmester nő jelentése az ügygel kapcsolatosan a következő többletinformációt tartalmazza.

Szolgálat (2010. július 1-jén 7 órától 19 óráig) teljesítése során a délelőtti órákban a fenti két r. zászlós felkérte a r. őrmestert, hogy a kapitányság épületében, az általuk előállított személyen – előállító helyiségbe történő elhelyezése végett – hajtsa végre a ruházátátvizsgálást.

A ruházátátvizsgáláskor a panaszos passzív ellenállást tanúsított, nem volt hajlandó zsebeit kiüríteni. Azzal indokolta meg, hogy nála pénz van és azt a „tolvaj rendőrök” ellopják. Többszöri felszólítás után volt hajlandó az együttműködésre. Megjegyezte a r. őrmester azt is, hogy a felszólítás határozott, jól érthető, de nem tiszteletlen hangvételű volt.

A ruházátátvizsgálását az Rtv. 31. § (1) és (2) bekezdése alapján jogszerűen, szakszerűen, arányosanajtotta végre. A panaszosnál sem szűrő-vágó, sem egyéb közbiztonságra veszélyes eszköz nem talált.

A ruházátátvizsgálást követően az előállító helyiség területét a r. őrmester nő elhagyta, a későbbiekben nem került sem szóbeli, sem egyéb kapcsolatba a panaszzal.

c) Egy r. törzszászlós nő – aki az érintett napon és időpontban ügyeletes tiszt helyettesi szolgálatot látott el – jelentése a következő plusz információval szolgált.

Az intézkedő két r. zászlós jelezte r. törzszászlós felé, hogy állampolgári felkérés alapján intézkedést kezdeményeztek Budapesten. A r. törzszászlós az intézkedés megkezdését jelentette a szolgálatirányító parancsnok, valamint az ügyeletes tiszt felé.

Az intézkedés során a panaszost előállították, a rendőrkapitányság épületébe szállították, majd két intézkedő r. zászlós megkezdte az előállító helyiségbe történő elhelyezést, amelyet tőlük néhány perc múlva átvett az ügyeletes tiszt helyettes, mivel az ügyeleti segélykérő vonalon bűncselekményről tettek bejelentést, ezért szükségessé vált az intézkedő rendőrök helyszínre küldése.

Az előállító helyiség előtt ruházatátvizsgálást hajtott végre, amely során a panaszost megkérte, hogy zsebeiből helyezzen mindent az előállító helyiség előtt lévő asztalra, majd jelenlétében megkezdte a nála lévő készpénz átszámolását, amelyet letéti jegyzőkönyvben rögzített.

Ezek után megérkezett a rendőrkapitányság épületébe egy (fent jelentő) r. őrmester nő, és a két r. zászlós, akik tovább folytatták a ruházatátvizsgálást.

A panaszost elhelyezték az előállító helyiségbe, később az oda beszerelt, és az ügyeleten hallható csengővel jelzett és közölte, hogy a mellékhelyiségbe szeretne menni, ahová a r. törzszászlós elkísérte. Ez idő alatt nem mondta, hogy egészségügyi problémái vannak, és nem panaszkodott rosszullétre sem.

Az ügyeleti helyiségben történő tartózkodás során a r. törzszászlós hallotta, hogy a panaszost az egyik intézkedő rendőr többször megkérte, felszólította, hogy a ruházatátvizsgálásnak vesse magát alá és válaszoljon a neki feltett kérdésekre, amelynek nem akart eleget tenni.

Megjegyezte továbbá azt is, hogy a rendőrkapitányság épületében dohányzásra kijelölt hely nincs, a járőrök és az épületben tartózkodó személyek a panaszos előállításának ideje alatt nem dohányoztak.

3). Az előállítás végrehajtásáról és kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentés az alábbi releváns adatokkal szolgált.

Az intézkedés alapjául szolgáló esemény rövid leírását a jelentés egyező módon tartalmazza a két intézkedő r. zászlós fent ismertetett jelentésével, azzal a kiegészítéssel, hogy a panaszos az intézkedés során agresszív, kötekedő, zavart magatartást tanúsított. A helyszínről és a szétdobált cserepekről fényképfelvételt készítettek a rendőrök.

A panaszos igazoltatása az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdése 1. fordulata alapján történt, az Rtv. 31. §-ának (1) bekezdése alapján pedig, mint személyi szabadságában

korlátozott személyt átvizsgálták. A kényszerítő eszköz alkalmazásával kapcsolatosan figyelmeztetést történt. A kényszerintézkedés és/vagy eszköz alkalmazása során anyagi kár nem keletkezett.

Jelentésben megnevezésre került a jelen levő három munkás és egy járóelő az elérhetőségeik rögzítésével.

A panaszos az Rtv. 33. §-ának (4) bekezdése alapján az előállítás okáról és időtartamáról tájékoztatót, valamint igazolást kapott; az előállító helyiségben történő elhelyezéssel kapcsolatos jogairól és kötelezettségeiről szóló írásos tájékoztatást a rendőrségi fogdák rendjéről szóló 19/1995. (XII. 13.) BM rendelet (a továbbiakban: Fogdaszabályzat) 2. § (8)–(9) bekezdései, valamint a Rendőrség Fogdaszolgálati Szabályzatának kiadásáról szól 19/1996. (VIII. 23.) ORFK utasítás 36/A. pontja alapján megkapta.

Az előállítás oka 13 óra 50 perckor megszűnt, ekkor a panaszost szabadon bocsátották.

A parancsnoki vélemény és kivizsgálás eredménye szerint a jelentésben említett rendőri intézkedések és alkalmazott kényszerítő eszközök jogszerűek és szakszerűek voltak. A parancsnok az Rtv. 15. §-ának (1)-(2) bekezdésében meghatározott arányosság követelményét megvizsgálta és megállapította, hogy az intézkedések és a kényszerítő eszköz alkalmazás arányos volt.

4) A panaszostól a letétbe vett tárgyakról készült jegyzőkönyv szerint az említett napon 805 Ft készpénzt, 1 db kulcscsomót és 1 db ajtó mágneset vettek át a rendőrkapitányságon, amelyeket hiánytalanul visszacapott.

5) Az előállítás időtartamát tartalmazó igazolás szerint a panaszos előállítása 2010. július 1-jén 9 óra 15 perctől 13 óra 50 percig tartott, és ekkor bocsátották szabadon. Az igazolás tartalmazza ezen felül azt, hogy a panaszos a hozzátartozója/képviselője kiértesítését figyelmeztetés ellenére nem kérte, és, hogy nyolc napon belül nyilatkozik az előállítással és annak módjával szemben, valamint, hogy élelmezést nem kért. Az igazolást a panaszos aláírásával látta el.

6) A BRFK illetékes Kerületi Rendőrkapitányság Vizsgálati Alosztálya jelentése a rendelkezésre álló adatok és iratok alapján azokkal egyező módon tette meg megállapításait.

7) A BRFK illetékes Kerületi Rendőrkapitányság Hivatala által kiállított sértetti feljelentés az esettel kapcsolatosan az alábbi releváns adatokat tartalmazza.

A sértetti vallomás a rendőrégi iratokkal egyező módon tartalmazza a történeteket. A vallomásban megjegyezte a sértett azt is, hogy egy járóelő is éppen arra jött, akit a

ledobált cserepek szintén eltalálhattak volna. Kitért arra is, hogy az éppen arra járó rendőröket az eset miatt leintették, és elmondták nekik, hogy mi történt.

A sértett azt is hozzátette több ponton, hogy a panaszos agresszív és erőszakos viselkedésén megbotránkoztak, hiszen ők csak a munkájukat végezték.

Az intézkedő rendőrök a hölgyet beszállították a rendőrségre, aki velük is ellenséges volt, nekik nem engedelmeskedett.

8) Az ügyben a BRFK illetékes Kerületi Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztálya ismeretlen tettes ellen garázdaság vétsége miatt a Be. 170. §-ának (1) bekezdése alapján nyomozás elrendeléséről döntött 2010. július 2-án.

9) A BRFK illetékes Kerületi Rendőrkapitányság vezetőjének a Testület ismételt megkeresésére küldött tájékoztató levele a panaszos által sérelmezett 2010. július 6-ai eseményekkel kapcsolatosan a következőkről számol be.

Az objektumőr jogait és kötelezettségeit a BRFK illetékes Kerületi Rendőrkapitányság 01010-84/2010 számú Örutasításban határozta meg, melynek II. fejezetében konkrét feladatként határozza meg azt, hogy az objektumba történő belépéskor a belépni szándékozó köteles minden felszólítás nélkül a szükséges igazolványokat, iratokat bemutatni és mindaddig várakozni, amíg az objektumőr engedélyt nem ad a be-, illetve kilépésre. Továbbá az objektumőr köteles nyilvántartást vezetni az objektumba be- és kilépő állampolgárokról a rendszeresített okmányba. Az Örutasítás alapját a 48/2008. ORFK utasítás képezte.

A panaszos azon sérelmével kapcsolatosan, miszerint a 2010. július 1-jén keletkezett iratokba nem tudott betekinteni, a kapitányságvezető arról tájékoztattott, hogy az ügyben büntetőeljárás indult. Annak kapcsán a Be. 193. §-ában foglaltak az irányadóak. Ezzel kapcsolatban az előadó a nyomozás befejezésekor meghatározta az iratok megismerésének időpontját, mellyel a panaszos nem élt, azonban kérte az iratok másolatát. Az előadó a büntetőeljárásban kiadható iratok másolatát a panaszos rendelkezésére bocsátotta. Az illetékes ügyészség a nyomozás megszüntetéséről döntött büntethetőséget kizáró ok – kóros elmeállapot – miatt.

A levél tartalmazza azt a tájékoztatást is – ismételten –, hogy a panaszos személyi szabadságának korlátozása 13 óra 50 perckor megszűnt, amelyről az igazolás a saját aláírásával ellátott.

10) A BRFK illetékes Kerületi Rendőrkapitányság Közrendvédelem Őr-járőr Alosztálya 2011. február 14-én kelt jelentés kiegészítése az előállítás időtartama alatt történteket a következőképpen tartalmazza.

A két intézkedő rendőrt 9 óra körüli időben kérték fel intézkedésre, mivel a panaszos az illetékes önkormányzat megbízásából munkavégzést folytató személyeket akadályozta garázda magatartásával.

Az intézkedő rendőrök meghallgatták a munkavégzést folytató személyeket kb. 9 óra 10 percre, majd a panaszos meghallgatása következett volna, azonban a feltett kérdésekre nem válaszolt, agresszív, ellenálló és nem együttműködő magatartást tanúsított, ezért szükségessé vált vele szemben a testi kényszer és kényszerítő eszköz alkalmazása.

A felszólítás és a kényszerítő eszköz alkalmazásával kezdődött meg a panaszossal szemben a személyes szabadságot korlátozó intézkedés 9 óra 15 perckor. Ezután a rendőrkapitányságra szállították, ahova kb. 9 óra 35 perckor érkeztek meg az intézkedő járőrök, mivel a panaszos a helyszínen ellenállást tanúsított, ezért a szolgálati gépjárműbe történő elhelyezése hosszabb időt vett igénybe.

A rendőrkapitányságra érkezés után az intézkedő rendőrök tájékoztatták az ügyeletes tiszteket, majd megkezdték a panaszos előállító helyiségben való elhelyezését és a letéti jegyzőkönyv kitöltéséhez szükséges adatok felvételét. A panaszos semmilyen kérést és utasítást nem hajtott végre, hosszas kérésre mondta be adatait, ami kb. 30-40 percet vett igénybe.

Ez idő alatt az egyik sértett személy megjelent a rendőrkapitányságon, ahol az ügyeletes tiszt 9 óra 57 perckor felvette a feljelentését.

Kb. 10 óra 20 perckor a Központi Ügylet vonalára közlekedési balesetről érkezett bejelentés, amelyet a BRFK illetékes Kerületi Rendőrkapitányság ügyeletére továbbított. Az ügyeletes-tiszthelyettes 10 óra 21 perckor a közlekedési baleset helyszínére irányította a két intézkedő rendőrt, mivel a rendőrkapitányság illetékességi területén más irányítható járőr nem volt. A panaszos adatrögzítését és a letéti jegyzőkönyv kitöltését átadták az ügyeletes tiszthelyettesnek.

A közlekedési baleset helyszínére 10 óra 35 perckor érkeztek ki a járőrök, majd onnan 11 óra 30 perckor távoztak. A rendőrkapitányságra 11 óra 35 perckor érkeztek vissza és átvették az ügyeletes tiszthelyestestől a panaszossal kapcsolatos rendőri intézkedést (ruházataátvizsgálás, előállító helyiségben történő elhelyezés, jogairól és kötelezettségeiről tájékoztatás), amely során a panaszos továbbra sem működött közre és az elhelyezése hosszabb időt vett igénybe.

Ezek után az ügyeletes tiszt felvette a kapcsolatot a kapitányságvezető ügyeletesével, aki a további intézkedésekről a szükséges utasításokat megadta.

A panaszos elhelyezése után az intézkedő rendőrök megkezdték az írásos tevékenységüket – a személyes szabadságot korlátozó rendőri jelentés megszerkesztését –, amely kb. 40-50 perc alatt készült el.

A személyes szabadságot korlátozó intézkedésekről készült nyomtatványt az ügyeletes tisztnek átadta az intézkedő járőr, majd utasítása alapján a rendőrkapitányság előállító helyiségéből kb. 13 óra 10 perckor megkezdte a panaszos szabadítását, ami agresszív, kötekedő viselkedése miatt elhúzódott. 13 óra 50 perckor a szükséges iratok aláírása és átadása után a szabadítás megtörtént.

11) A rendőrség megküldte a Testület részére azokat a szerződéseket, illetőleg építési naplókat, amelyek az elvégzendő munkálatokra vonatkoztak. Ezek ismertetésétől a Testület eltekint, figyelemmel arra, hogy azok részletei az ügy megítélése szempontjából nem bírnak jelentőséggel.

12) A rendőrség megküldte a Testület részére az illetékes ügyészség határozatát a nyomozás megszüntetéséről, mivel a nyomozás során a Be. 190. §-ának (1) bekezdése d) pontja alapján, a Btk. 24. §-ának (1) bekezdésére figyelemmel büntethetőséget kizáró ok volt megállapítható.

13) A rendőrség a Testület rendelkezésre bocsátotta az intézkedés helyszínén készített fényképfelvételek másolatát, amelyen apró darabokra törött tárgy nyomai láthatók egy beton (véltetően járda vagy úttest) felszínen és a munkálatok végzésére használt jármű hátsó, vízszintes részén, valamint a lombkorona levágott részei és egy épület erkélyekkel. A felvételek rögzítésének időpontja 2010. július 1-je, 9 óra 15 és 16 perc.

IV.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrség által rendelkezésre bocsátott dokumentumok alapján vizsgálata tárgyává tette a panaszossal szembeni intézkedések – kényszerítő eszköz alkalmazás, előállítás és annak időtartama, ruházatátvizsgálás – jogalapját, indokoltságát és jogszerűségét. A panaszos kifogásolta, hogy a rendőrök nem azonosították magukat, és, hogy vele az intézkedések indokát nem közölték, a panaszlehetőségről nem tájékoztatták. A panaszos sérelmezte továbbá az intézkedő rendőrök magatartását, hangnemét; azt, hogy a zsebkendőjét elvették, hogy az előállító helyiségben cigarettafüst volt, továbbá, hogy nem értesíthette hozzátartozóját vagy jogi képviselőjét, illetve hogy a mellékhelyiségbe csak hosszú idő elteltével engedték ki.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosnak a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény (a továbbiakban: Alkotmány) 2. §-ának (1) bekezdéséből levezetett tisztességes eljáráshoz való jogát, az 54. §-ának (1) bekezdésében szabályozott

emberi méltósághoz és az abból levezethető személyi integritáshoz és biztonsághoz, valamint a személyi szabadsághoz fűződő, az Alkotmány 55. §-ának (1) bekezdésében biztosított jogát, továbbá az Alkotmány 70/D. §-ában foglalt egészséghez és testi épséghez való jogát.

1) A Testületnek abban kellett először állást foglalnia, hogy a panasz mely része vonatkozásában van hatásköre vizsgálatot folytatni az eljárását szabályozó Rtv. 92. §-a alapján.

A Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése szerint az, akinek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette – választása szerint – panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálják el. Ezen rendelkezés alapján a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások tartoznak, melyek az Rtv. felsorolt fejezeteinek alkalmazásával összefüggésben merülnek fel.

A Testület az idézett hatásköri szabályaira tekintettel nem vizsgálhatta a büntetőeljárás irataiba való betekintés biztosításának kérdését, a fegyveres biztonsági őrök magatartását, a gyanúsítással és a kihallgatás szakmaiságával kapcsolatosan megfogalmazott panaszokat, és a kihallgatásról felvett jegyzőkönyv tartalmát, valamint az igazságügyi elmeszakértői vizsgálat elrendelésének indokoltságát a panaszos vonatkozásában. A Testületnek arra sem volt felhatalmazása, hogy a fák ritkítását végző kertészek munkájának szakszerűségét vitassa.

A Testület ezen kérdések vonatkozásában az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése alapján hatásköre hiányát állapította meg.

2) A panaszbeadvány szerint a panaszos arra lett figyelmes otthonának erkélyéről, hogy az ingatlan előtti nyárfa lombkoronáját – véleménye szerint indokolatlanul és törvényt sértő módon – ritkítják, ami miatt először az erkélyről a munkálatok végrehajtóitól a munka befejezését és a fa leápolását kérte, majd, mivel az eredményre nem vezetett az utcára ment annak érdekében. A panaszos rögzítette, hogy előre rendőri beavatkozást kértek a munkálatok folytatói.

Az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése rögzíti, hogy „a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak”. Az Rtv. előírásait a Szolgálati Szabályzat 3. §-ának (1) bekezdésében az alábbiakkal egészíti ki: „bűncselekmény vagy szabálysértés észlelése, valamint a közbiztonságot, a közrendet, az államhatár rendjét, a polgárok

személyét vagy javait sértő vagy fenyegető veszélyhelyzet esetén, illetőleg ha ilyet hoznak tudomására, a rendőrt intézkedési kötelezettség terheli”.

A hivatkozott rendelkezések egyértelműen rögzítik, hogy a rendőr köteles intézkedést kezdeményezni, ha törvényellenes magatartást észlel. Jelen esetben a rendőrök a fellépés okaként azt adták elő, hogy egy személy intette le őket az érintett ingatlannál, aki elmondta, hogy az önkormányzat megbízásából az olyan fák balesetmentését végzik, melyeknek lombkoronája belenőtt az ott elhaladó áramvezetékbe. A helyszínen levő panaszos ezt oly módon próbálta megakadályozni, hogy a munkást és kollegáit egy, az utcára néző lakóház harmadik emeletének erkélyéről cseréppel dobálta, majd az utcára leszaladva a már levágott ágakat, gallyakat az útestre kidobálta. Ezen állítást az ügyben tett feljelentés is tartalmazza, valamint a Testület tanácsadójának telefonos megkeresésére a jelen levő tanúk is megerősítették. A panaszost, mivel a helyszínen tartózkodott, illetve az általa elkövetett cselekményt a rendőr kérdésére elismerte, továbbá a szétdobált cserepek még mindig az útesten és a járdán voltak, igazolásra szólították fel adatainak megállapítása céljából.

Az előállítás végrehajtásáról és kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentés kitér arra, hogy a panaszost az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdésének 1. fordulatra tekintettel igazoltatták, amely kimondja, hogy a rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében kell megállapítani. A Testület azonban jelen ponton kíván utalni azon töretlen gyakorlatára, miszerint a bűncselekmény tényállásszerűségét – figyelemmel az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdésében fogalt, Testület hatáskörét meghatározó rendelkezésekre – csak a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálhatja. Annak megállapításához azonban, hogy a rendőrség kellő körültekintéssel és megfelelő jogalapra hivatkozva járt-e el akkor, amikor bűncselekmény elkövetésének gyanújára hivatkozva vont a intézkedés alá a panaszost, elengedhetetlen annak vizsgálata, hogy a bűncselekmény valamilyen fokú gyanúja felmerült-e az adott esetben.

A Testület minden körülményt – a panaszosi előadást, a rendőrségi álláspontot és a tanúk elmondását – számba véve arra a következtetésre jutott, hogy a konkrét esetben a panaszos magatartása kapcsán fennállt a bűncselekmény elkövetésének olyan fokú gyanúja, amely miatt a panaszossal szemben az eljáró rendőrök jogszerűen és indokoltan kezdtek el intézkedni és döntöttek az Rtv. 29. §-a alapján történő igazoltatása mellett, **ezért nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz és személyes adatok védelméhez fűződő joga.**

3) A panaszos kifogásolta, hogy az intézkedő rendőrök nem azonosították magukat, és azt, hogy az intézkedés tényét és célját vele szintén nem közölték.

Az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdése szerint a rendőr az intézkedés megkezdése előtt, minden esetben köteles nevét, azonosító számát, illetve az intézkedés tényét és célját

szóban közölni. Ez alól egyetlen eset kivétel, nevezetesen, ha ez a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, ebben az esetben ugyanis az intézkedés befejezésekor kell az igazolására szolgáló lépéseket megtenni. Az Rtv. idézett rendelkezéseit a Szolgálati Szabályzat 4. §-a egészíti ki. A 4. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőr az intézkedést – ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti – a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha egyenruhát visel tisztelgéssel, és a tervezett intézkedés megjelölése és célja, valamint neve és azonosító száma közlésével kezdi meg.

A fent idézett jogszabályhelyek tehát kötelezettséggé írják elő a rendőrök részére önmaguk azonosítását és az alkalmazni kívánt intézkedések tényének és céljának közlését, amelyet az intézkedés kezdetekor vagy – amennyiben az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti – azt követően kell megtenni.

A Testület kifejezett kérdése ellenére a rendőrségi tájékoztatás és a jelentések nem tartalmazzak erre vonatkozó adatot. Mindösszesen egyetlen jelentés, mégpedig a két intézkedő járőr jelentése tartalmazza azt, hogy a rendőrkapitányságon a panaszost tájékoztatták szóban arról, hogy miért állították elő.

A Testület gyakorlata szerint, amennyiben a rendőrség a panasz tartalmának megismerését és a Testületi kérdéseket követően nem cáfolja a panaszos által előadottakat, úgy a Testület döntését a panaszosi állításra alapozza. **Ere tekintettel a Testület megállapította a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét a szolgálati fellebbezés szabályai betartásának elmulasztása miatt.** Ráadásul a rendőri jelentés egyértelmű a tekintetben, hogy az előállítás indokát a kapitányságon közltek csak a panaszossal, holott az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdése világosan rögzíti, hogy az intézkedés megkezdése előtt kell az intézkedés tényét és célját közölni, ami alól egyetlen eset jelent kivételt, nevezetesen, ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, amiről jelen esetben a Testület megítélése szerint nem lehetett szó.

4) A Testület vizsgálta a panaszossal szembeni kényszerítő eszközalkalmazás jogszerűségét, indokoltságát és arányosságát.

Az Rtv. 48. §-a tartalmazza a bilincs alkalmazásának lehetséges indokait. Ezen szakasz szerint a rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy önkárosításának megakadályozására, támadásának megakadályozására, szökésének megakadályozására vagy ellenszegülésének megtörésére. A bilincselés szabályait a Szolgálati Szabályzat 60. §-a részletezi. Annak (1) bekezdése példálózó jelleggel felsorolja a bilincs alkalmazásának esetköreit: bilincs alkalmazása különösen azzal szemben indokolt, aki erőszakos, garázda magatartást tanúsít, és ennek abbahagyására testi kényszerrel nem készíthető, vagy aki az intézkedő rendőrt, annak segítőjét, illetve az intézkedésben közreműködőt megtámadja, akinek az elfogására bűncselekmény elkövetésének megalapozott

gyanúja miatt került sor, és szökése bilincs alkalmazása nélkül nem akadályozható meg, akinek a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülése testi kényszerrel nem törhető meg, aki önkárosító magatartást tanúsít, vagy ilyen magatartás tanúsításával fenyeget. Ugyanezen szakasz (4) bekezdése sorolja fel a bilincselés lehetséges módozatait, amely között a b) pont rögzíti a kezek előre, illetve hátra bilincselését.

A Szolgálati Szabályzat a kényszerítő eszközök általános szabályai között, az 57. § (1) bekezdésében rögzíti, hogy a rendőr szolgálata jogszerű teljesítésekor köteles intézkedéseinek érvényt szerezni, ennek érdekében előzetes figyelmeztetés után, az arányosság elvének figyelembevételével kényszerítő eszközt alkalmazhat. Ha a figyelmeztetés a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, a kényszerítő eszköz előzetes figyelmeztetés nélkül is alkalmazható. A (2) bekezdés szerint a rendőr a kényszerítő eszköz alkalmazása során a testi épséghez fűződő jogokat köteles tiszteletben tartani, és a testi épséget csak a legszükségesebb mértékben veszélyeztetheti. A kényszerítő eszköz alkalmazását a Szolgálati Szabályzat említett 57. §-ának (3) bekezdése alapján jól hallhatóan, közérthetően és határozott módon meg kell előznie a jogellenes magatartás abbahagyására való felszólításnak, „a törvény nevében” szavak előrebocsátásával, illetve az arra vonatkozó figyelmeztetésnek, hogy kényszerítő eszköz alkalmazása következik.

Az Rtv. IV. fejezetében, a rendőrség működésének általános elvei között kerül rögzítésre az arányosság követelménye (15. §) és a kényszerítő eszközök alkalmazásának közös elveiről szóló rendelkezés (16. §). Az Rtv. 15. §-a értelmében a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. Az Rtv. 16. §-a pedig kimondja, hogy a rendőr kényszerítő eszközt a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén és az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. Nincs helye a kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, és a rendőri intézkedés eredményessége enélkül is biztosítható. A Szolgálati Szabályzat 58. §-ának (1) bekezdése rámutat, hogy a kényszerítő eszközök Rtv. szerinti meghatározásának sorrendje fokozatosságot is jelent: súlyosabb kényszerítő eszköz csak akkor alkalmazható, ha az enyhébb kényszerítő eszköz alkalmazása nem vezetett eredményre, vagy sikere eleve kilátástalan.

a) A Testület először azt értékelte, hogy indokolt volt-e a panaszossal szembeni bilincselés alkalmazása, és, hogy arra a megfelelő jogszabályi háttérre hivatkozással került-e sor.

Az intézkedő rendőrök jelentése szerint a panaszos a törvényes figyelmeztetés, illetve az ellenszegüléssel járó jogi következményekre való felhívás ellenére sem volt hajlandó magát hitelt érdemlően igazolni, továbbá kísérletet tett arra, hogy az intézkedés alól kivonja magát, úgy hogy a helyszínről megpróbált eltávozni, ezért az Rtv. 48. §-ának c) és d) pontja alapján az egyik rendőr bilincset alkalmazott a

panaszossal szemben. Ezen megjelölt okok a szökés megakadályozása és az ellenszegülés megtörése esetére nyújtanak lehetőséget a kényszerítő eszköz használatához. A rendőrségi dokumentumok, különösen az eljáró rendőrök jelentései több ponton arról tanúskodtak, hogy a panaszos agresszíven viselkedett, az utasításokat nem volt hajlandó végrehajtani, zavartan viselkedett.

Két tanú előadása megegyezik rendőrségi iratokkal a panaszos magatartását illetően. A tanúk arról számoltak be, hogy a panaszos többszöri – három-négy – felszólítás ellenére nem igazolta magát, ellenállt és nem volt hajlandó beülni a rendőrségi gépkocsiba. A tanúk azzal is – egyező módon – kiegészítették mondandójukat, hogy a panaszos dobálta az ágakat utcán és lökdöste az egyik kollégájukat is.

Noha a panaszos azt állította, hogy ő nem tanúsított ellenállást a rendőri intézkedéssel szemben, a Testület mégis a rendőrség álláspontját fogadta el, amelyet a tanúk által előadottak is megerősítettek. Az a körülmény ugyanis, hogy a panaszos ellenállt az intézkedésnek, a rendőri felszólításokra nem volt hajlandó az intézkedésnek alá vetni magát és el kívánt sétálni a helyszínről, megalapozták a rendőrség által megjelölt ellenszegülés megtörése és szökés megakadályozása érdekében történő bilincshasználatot.

A bilincselés időtartama a Testület véleménye szerint a szükségesnél hosszabb ideig nem tartott, mivel azt csak a rendőrkapitányságra való beszállítás megkezdésétől az oda történő beérkezésig, 9 óra 25 perctől 9 óra 35 perceg alkalmazták.

A Testületet ezért arra a megállapításra jutott, hogy a panaszossal szemben a megfelelő jogalap birtokában alkalmaztak bilincset az eljáró rendőrök, ezáltal pedig nem sérült személyes szabadsághoz és emberi méltósághoz való joga.

b) A fentiekben már ismertetett Szolgálati Szabályzat 57. §-ának (1) és (3) bekezdése tartalmazza azt, hogy a rendőr a kényszerítő eszköz alkalmazása előtt figyelmeztetni köteles az érintett személyt. A panaszos előadása szerint azonban erre nem került sor. A rendőrség cáfolta ezt az állítást, amit mind a kényszerítő eszköz alkalmazásáról és előállítás végrehajtásáról szóló jelentés, valamint az azt kiegészítő két eljáró rendőr jelentése is rögzít. Ezen dokumentumok szerint a kényszerítő eszköz alkalmazást megelőzte az arra irányuló figyelmeztetés a jogszabályban előírtaknak megfelelően.

A Testület e tekintetben az állítások közötti ellentmondást feloldani nem tudta, ezért a tisztességes eljáráshoz való jog sérelme nem volt megállapítható.

c) A Testület ezután azt a kérdést értékelte, hogy szükségszerű volt-e a panaszos kezeinek hátra helyzetbe bilincselése.

A Szolgálati Szabályzat lehetőséget biztosít arra, hogy rendőr a kezek hátra helyzetbe való bilincselése mellett döntsön [60. § (4)]. Ugyanakkor a 60. § (6) bekezdése szerint a bilincselés módját az intézkedő rendőr az adott körülmények között a legcélrányosabban választja meg – egyebek mellett – azzal, hogy a kezek hátra bilincselése akkor célszerű, ha a bilincs alkalmazására testi kényszer útján kerül sor, vagy alapos okkal tartani lehet rendőr elleni támadásától, illetve szökéstől.

A Testület a fentiekben már utalt a fokozatosság és az arányosság elvére, valamint arra, hogy a rendőr a legcélrányosabban kell, hogy megválassza az alkalmazott bilincselési módot. Ezen fontos elveket figyelembe véve a Testület szükségtelennek tartotta a panaszos kezeinek hátra bilincselését a következők alapján. A rendőrségi iratok szerint a panaszos ellenállást tanúsított, viselkedése erőszakos és agresszív volt. Arról azonban nem tanúskodtak az iratok, hogy a panaszos támadásától tartani kellett volna. Ezért a Testület álláspontja szerint a panaszos esetleges szökési szándékának megakadályozásához és ellenszegülésének megtöréséhez elegendő lett volna a kezek előre helyzetbe történő bilincselése, figyelemmel a panaszos idős korára és zavart állapotára is. Megjegyzendő az is, hogy a Szolgálati Szabályzat 60. §-ának (6) bekezdése b) pontja nem kötelességként írja elő a hátrabilincselést a két említett esetben. Tehát a rendőr mérlegelni köteles az összes körülmény alapján a legcélravezetőbb kényszerítőeszköz alkalmazási módot. **Jelen esetben a Testület aránytalannak találta az alkalmazott módot – ami által sérült a panaszos emberi méltósághoz való joga –, hiszen a rendőr a kívánt célt elérte volna a kezek előre helyzetbe bilincselése révén is.**

d) A Testület végül azt a panaszos által előadott az körülményt kísérelte meg tisztázni, miszerint a rendőrök a bilincselés végrehajtása során a panaszosnak sérüléseket okoztak.

Az Rtv. 2. §-a (1) bekezdésének második mondata szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. A Szolgálati Szabályzat pedig előírja, hogy a kényszerítő eszköz alkalmazása során a testi épséghez fűződő jogokat köteles tiszteletben tartani a rendőr, és a testi épséget csak a legszükségesebb mértékben veszélyeztetheti [57. § (2)].

Az eljáró rendőrök jelentésükben úgy fogalmaztak a kérdés kapcsán, hogy a bilincselést a tanult módon, szakszerűen, arányosan, sanyargatást, illetve más megalázó módot elkerülve hajtották végre, melynek tanúi voltak a munkások, illetve a járőkelők is. A tanúk elmondása a rendőrségi állítást erősítette, hiszen a Testületnek mindketten úgy nyilatkoztak, hogy a rendőrök „normálisan” léptek fel a panaszossal szemben, ők rendellenes magatartást a rendőrök részéről nem tapasztaltak.

A panaszos sérelmei valóságának alátámasztásaképpen elküldte a Testület részére a kifogásolt rendőri fellépést követő negyedik napon felvett ellátási adatlapot. Az

orvosi vizsgálat eredménye szerint a panaszos állapota rendezett, általános volt, azonban a bal felkar központi harmadán, a hajlító oldalon kb. 5X2 cm-es véraláfutást, a jobb alkaron minimális hámhörzsolások nyomait is rögzítette. Ezen sérülések megegyezhetnek a panaszban megjelölt bal karon könyökhajlattól kétujjnyira levő 3x5 cm-es lila nyommal és 1-2 mm-es hámsérüléssel. Az orvosi vizsgálat eredménye nem rögzítette a panaszos által leírt sárgászöld foltokat, a 31 cm-es karomlást és a 10 cm-es vörös csíkot sem.

Az kétségtelen, hogy a panaszos karján az orvosi vizsgálat is megállapított egyes pontokon a panaszban előadottakkal egyező sérüléseket. Az azonban nem egyértelmű, hogy miből származtak. A Testület vizsgálati eszközeinek szűkösségére és az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdésében foglalt hatásköri korlátaira is tekintettel a panaszosi állítás és a rendőri cáfolat között az ellentétet feloldani nem tudta. Megjegyzendő az is, hogy panaszos a rendőrségi iratok tanúsága szerint a rendőrkapitányságon tettleges rendőri bántalmazást nem panaszolt – amit a panaszos sem cáfolt –, azt hogy egészségügyi problémája van nem jelezte, a panaszos pedig nem az intézkedést követően közvetlenül, még csak nem is aznap vette igénybe orvosi ellátást.

A Testület nem tudta megnyugtatóan a panasz ezen részletét tisztázni, ezért a testi épséghez és a személyi biztonsághoz való jog megsértése nem volt megállapítható.

5) A Testület ezután a panaszos előállítása jogszerűségét, annak időtartamát és a körülményekkel, valamint a hozzátartozó értesítésével kapcsolatos kérdéskört vizsgálta meg.

a) Az Rtv. 33. §-ának (1) és (2) bekezdése taxatív felsorolja az előállítás okait, amelyek közül az előállítás végrehajtásáról szóló jelentésben (és a többi rendőrségi dokumentumban is) jelen esetben az Rtv. 33. §-a (2) bekezdésének a) pontját („aki a rendőr felszólítására nem tudja magát hitelt érdemlően igazolni, vagy az igazolást megtagadja”) és b) pontját (bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható személy) jelölték meg.

A rendőrség tehát két indokot is megjelölt a panaszos előállítása alapjaként, amelyek kapcsán a következőkre szükséges rámutatni. A panaszossal szembeni intézkedéshez az szolgált alapul, hogy ő, a helyszínen jelenlevő személyek előadása, a rendőrségi iratok és a sértetti feljelentés szerint, otthona erkélyéről cserepeket kezdett el kidobálni, majd – annak érdekében, hogy a fák ritkítási munkálatait megakadályozza – az utcán folytatta ellenséges magatartását. Az arra járőröző rendőröket a munkálatok végzői kérték fel az intézkedésre. A rendőrök a panaszost is meg kívánták hallgatni a helyszínen, illetőleg azonosítani kívánták személyét, aminek a panaszos nem tett eleget. Az intézkedés alól az eljáró rendőrök és a tanúk előadása szerint ő ki kívánta vonni magát.

A Testület elfogadta a rendőrség hivatkozását – figyelemmel a tanúk nyilatkozataira is – miszerint fennállt annak a gyanúja, hogy a panaszos jogszerűtlen magatartást tanúsított, ami miatt indokolttá vált személyének beazonosítása. A panaszos ugyanakkor az azonosításának nem tett eleget, úgy, hogy a fenti cselekmény elkövetésével ő alappal összefüggésbe volt hozható. A Testület ezért az előállítás kapcsán megjelölt két indok alapján arra a megállapításra jutott, hogy az Rtv. 33. § (2) bekezdés a) és b) pontjai a panaszos előállításához megfelelő jogalapot biztosítottak.

A Testület itt jegyzi meg, hogy Rtv. 33. §-a (2) bekezdésében szereplő előállítási okok mintegy „lehetőségként” szolgálnak a rendőr számára, azaz adott esetben az intézkedő rendőr diszkrecionális jogkörébe tartozik annak eldöntése, hogy valóban feltétlenül szükséges-e annak alkalmazása.

A Testület e jogszabályi rendelkezésekkel összefüggésben az intézkedés jogszerűsége mellett vizsgálta annak arányosságát (Rtv. 15. §) is, és **a rendelkezésére álló információk alapján megállapította, hogy a panaszos előállítására megfelelő jogalap birtokában és az arányosság követelményének megtartásával került sor, amellyel személyes szabadsághoz való jogát jogszerűen korlátozták.**

b) Az Rtv. 33. §-ának (3) bekezdése tartalmazza az előállítás időtartamára vonatkozó rendelkezéseket. Ennek értelmében a személyi szabadság csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozható. Ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal, 4 órával meghosszabbíthatja, amennyiben ez indokolt és az előállítás célja még nem valósult meg. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani. Ezen törvényhely alapján tehát jogalappal került volna sor a panaszos 4 óra 35 percen keresztül tartó előállításra. Ugyanakkor az arányosság követelményére tekintettel azt aránytalannak ítélte meg az alábbiak miatt.

A rendőrség, ismételt megkeresésre részletezte a panaszos előállítása alatt történeteket. Ezek szerint a panaszossal szemben – miután kb. 9 órától 9 óra 15 percig a kertészeket hallgatták meg a rendőrök – 9 óra 15 perckor kezdtek intézkedni, majd 9 óra 35 perckor érkeztek a rendőrségre. Ekkor megkezdték a panaszos előállító helyiségbe való elhelyezését, az adatok felvételét, ami mivel a panaszos ellenállást tanúsított, hosszabb ideig, mintegy 30-40 percig tartott (10 óra 20 percig). Időközben bejelentés érkezett a kapitányságra, és egy baleset helyszínére irányították az eljáró rendőröket, akik 10 óra 21 perckor elhagyták a kapitányság épületét, de az előtt átadták az ügyeletes tiszthelyettesnek a panaszost a letéti jegyzőkönyv kitöltése és az adatrögzítés végett. A rendőrség megjegyezte, hogy az intézkedő rendőrökön kívül más, irányítható járőr nem volt. A közlekedési baleset helyszínéről 11 óra 35 perckor érkeztek vissza a rendőrök, akik visszavették az intézkedést és folytatták a panaszos elhelyezését. Az ügyeletes tiszthelyettes jelentésében rögzítette, hogy ő megkezdte a panaszos ruházatának átvizsgálását, a nála levő pénzt átszámolta, amit letéti jegyzőkönyvben jegyzett fel. Amikor a két eljáró r. zászlós és r. őrmester nő visszaértek a kapitányságra, a panaszost átvették tőle és folytatták a ruházatátvizsgálást. Ezen

túlmenően az ismételt megkeresésre a rendőrségi válasz arra is kitért, hogy a visszaérkezés után tájékoztatták a panaszost jogairól és kötelezettségeiről is, de ő továbbra sem működött közre, ami miatt elhelyezése hosszabb időt vett igénybe. Miután a panaszost elhelyezték, a rendőrök megkezdték a személyes szabadságot korlátozó jelentés megszerkesztését, ami kb. 40-50 percet vett igénybe. Ezután a nyomtatványt átadták az ügyeletes tisztnak, akinek az utasítására megkezdték 13 óra 10 perckor a panaszos szabadítását, akinek szabadítása végül 13 óra 50 perckor történt meg, mivel agresszív viselkedése miatt a szükséges iratok aláírása és átadása elhúzódott.

Megállapítható, hogy az előállítás időtartama alatt a panaszossal szemben közvetlen személyét érintő intézkedés nem történt az idő alatt, amíg a rendőrök a személyes szabadságot korlátozó jelentés megszerkesztését végezték. Ez kb. 40-50 percet vett igénybe a rendőri információk szerint. Ezzel kapcsolatosan a Testület megjegyzi, hogy az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat olyan kötelezettséget nem ró a rendőrré, hogy ő az előállítás időtartama alatt készítse el a szükséges jelentést, dokumentációt. A Szolgálati Szabályzat 58. §-ának (4) bekezdése mindössze annyit rögzít, hogy a kényszerítő eszköz alkalmazásáról a rendőr jelentést készít. A jogszabály ezt követően annak tartalmáról rendelkezik. A panaszos előállító helyiségben való elhelyezését követően gyakorlatilag semmiféle eljárási cselekmény nem történt – így az ügyvel kapcsolatban meg sem hallgatták –, ezért az időtartam tekintetében a Testület megállapította, **hogy az szükségtelen és aránytalan volt, ami miatt súlyosan sérült a panaszosnak a személyi szabadsághoz való joga.** A panaszos azon állítását, miszerint az előállítás tényleges időbeli terjedelme nem az igazoláson szereplő időtartam volt, a Testület nem tudta tisztázni, figyelemmel arra, hogy minden egyes rendőrségi irat ennek ellentétéről adott számot. **Ezért a tisztességes eljáráshoz való jog sérelme e tekintetben nem volt megállapítható.**

c) A panaszos előadta, hogy ruházatát átvizsgálták, és még papírzsebkendőjét is elvették tőle, amire az előállító helyiségben szüksége lett volna.

A rendőri jelentések szerint a panaszos ruházatának átvizsgálására az Rtv. 31. §-ának (1) bekezdésére tekintettel került sor, ami kimondja, hogy akivel szemben személyi szabadságot korlátozó intézkedést foganatosítanak, annak ruházatát a rendőr a támadásra vagy az önveszély okozására alkalmas tárgy elvétele végett, előzetes figyelmeztetés után átvizsgálhatja.

A Szolgálati Szabályzat 51. §-ának (3) bekezdése tartalmazza, hogy az előállított személytől el kell venni azokat a tárgyakat, amelyeket fogva tartáskor sem tarthat magánál. A Fogdaszabályzat vonatkozó, 16. §-ának (2) bekezdése kimondja, hogy a fogvatartottnál lévő tárgyakról jegyzőkönyvet kell készíteni. A jegyzőkönyvet a fogvatartottal is alá kell íratni, és egy példányát részére át kell adni.

A letéti jegyzőkönyvön az átvett tárgyak között 805 Ft, egy kulcscsomó és egy darab ajtó mágnes került felsorolásra. Olyan körülmény, hogy a panaszos zsebkendőjét is elvették tőle, a rendőrségi iratok között nem merült fel, és a Testület a letéti jegyzőkönyvön feltüntetett tárgyakat fogadta olyan tárgyakként, amelyeket a panaszostól ténylegesen átvettek.

A Fogdaszabályzat mellékletében felsorolt fogvatartott birtokában tartható tárgyak listája összevetésre került a letéti jegyzőkönyvbe felvett tárgyakkal. Megállapítható, hogy a mellékletben felsoroltak – a fogvatartott birtokában tartható tárgyak – és a jegyzőkönyv tartalma eltér. A Testület véleménye szerint a rendőrség nem járt el jogszerűtlenül akkor, amikor a Szolgálati Szabályzat vonatkozó rendelkezését követve – amely értelmében tehát el kell venni azokat a tárgyakat, amelyeket a fogvatartásakor nem tarthat magánál a fogvatartott – a panaszostól elvette azokat a tárgyakat, amelyeket a Fogdaszabályzat melléklete nem tartalmaz.

A Testület álláspontja szerint a panaszos ruházatátvizsgálására a hivatkozott jogszabályhelyre tekintettel jogszerűen került sor – ami által nem sérült a személyi integritáshoz való jog –, illetőleg a tárgyak elvétele miatt pedig nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz és tulajdonhoz való joga sem.

d) A panaszos sérelmezte, hogy nem értesíthetett hollétéről senkit. Az általa először megjelölt személyre azt mondták, hogy csak hozzátartozót vagy jogi képviselőt nevezhet meg. Amikor a panaszos jogi képviselője nevét adta meg, őt szintén nem voltak hajlandóak kiértesíteni.

Az értesítésekkel összefüggésben az Rtv. 18. §-ának (1) bekezdése szerint a fogvatartott részére biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy egy hozzátartozóját vagy más személyt értesítsen, feltéve, hogy ez nem veszélyezteti az intézkedés célját. Ha a fogvatartott nincs abban a helyzetben, hogy e jogával élhessen, az értesítési kötelezettség a rendőrséget terheli. Ezen törvényhely kötelezően előírja tehát, hogy – az Rtv. 97. §-a h) pontja szerinti – fogvatartott részére biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy egy hozzátartozóját vagy más személyt értesítsen, feltéve, hogy ez nem veszélyezteti az intézkedés célját. Ha a fogvatartott nincs abban a helyzetben, hogy e jogával élhessen, az értesítési kötelezettség a rendőrséget terheli.

A rendőrség által rendelkezésre bocsátott előállítás időtartamáról szóló igazoláson az áll, hogy a panaszos hozzátartozója/képviselője kiértesítését figyelmeztetés ellenére nem kérte. Ezen túlmenően a panaszos által megküldött igazoláson az is olvasható, hogy annak tartalmával ő nem ért egyet. A panaszos beadványában is több ponton cáfolta ezen rendőri állítást.

A Testület nem tudta megállapítani a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét a rendőri és a panaszosi állítás közötti ellentmondás okán a tekintetben, hogy biztosították-e a jogszabály szerinti értesítés jogát a panaszos számára.

e) A panaszos előadta, hogy többszöri csengetésre és kopogásra, csak hosszabb idő eltelte után engedték ki őt a mellékhelyiségbe.

Az ügyeletes tiszthelyettes jelentése arról számolt be, hogy a panaszos, miután elhelyezték, az előállító helyiségben beszerelt, és az ügyeleten hallható csengővel jelzett és közölte, hogy a mellékhelyiségbe szeretne menni, ahová a r. törzsszázlós nő elkísérte. Ez idő alatt nem mondta a panaszos a rendőrnek, hogy egészségügyi problémái vannak és nem panaszkodott rosszulletre sem.

Figyelemmel arra, hogy végül a panaszos részére biztosították a mellékhelyiség használatát, ezért emiatt alapjogsérelem nem történt. A várakozás időtartamára vonatkozóan panaszos előadásához képest a rendőrség azzal ellentétes információt nem, de annyit közölt, hogy a panaszost kérésére kikísérték a mellékhelyiségbe. Figyelemmel erre valamint arra is, hogy a panaszos előállítása során végzett eljárási cselekmények időtartama és a panaszos által előadott időtartamok nem voltak összeegyeztethetőek, azok között számos ellenmondás volt tapasztalható, **így a panaszos tisztességes eljáráshoz és az emberi méltósághoz való jogának sérelme nem volt megállapítható.** A Testület azonban ezen ponton is szükségesnek tartja felhívni a rendőrség figyelmét az Rtv. 2. §-ában foglaltakra.

f) A panaszos előadta, hogy az előállító helyiségben cigarettacsikkeket talált és az előállító helyiségbe is érezni lehetett a cigaretta szagát, amely véleménye szerint az egészséghez való jogát veszélyeztette.

Több rendőri jelentés is arról számolt be, hogy a rendőrség épületében tilos a dohányzás, ott nem dohányzott senki. Az egyik eljáró rendőr jelentésében azt feltételezte, hogy a kapitányság bejáratánál található ügyfelek részére kijelölt dohányzóhelyről valamint az utcáról érezhetett a panaszos dohányfüstöt, mivel az előállító ablaka az utcára néz, és annak ablakai a nagy meleg miatt nyitva voltak.

A Testület elfogadta a rendőrség tájékoztatását miszerint a rendőrség épületében tilos a dohányzás, ebből kifolyólag pedig ott nem dohányzott senki. **A Testület ezért e tekintetben nem állapította meg a panaszos egészséghez való jogának sérelmét.**

6) A panaszos kifogásolta, hogy nem tájékoztatták a panaszlehetőséggel összefüggésben.

Az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdésének második mondata rögzíti, hogy az Rtv. V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a

rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről.

A rendőrség a panaszos előadásával szemben úgy nyilatkozott, hogy ő a szükséges tájékoztatást szóban megkapta, valamint az előállítás időtartamáról kiállított igazolás is tartalmazza a szükséges információkat a panasztétel lehetőségéről. A Testület részére is megküldött igazoláson a Testület elérhetőségei teljes körűen szerepelnek, úgy ahogy az állampolgári jogok országgyűlési biztosáé is. Az igazoláson ugyanakkor nem olvasható a vonatkozó jogszabályi háttérre hivatkozással egyéb tájékoztatás, így például a rendes panaszeljárásra vonatkozó felvilágosítást, vagy a panasz előterjesztésére nyitva álló határidőt sem tartalmazza az igazolás.

Az igazolás tartalmi hiányosságára tekintettel, valamint arra, hogy a rendőri jelentés kitért rá, hogy a panaszos tájékoztatása megtörtént, nem volt megállapítható egyértelműen, hogy eleget tettek-e az eljáró rendőrök az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdésében fogalt követelménynek, **ezért az sem volt megállapítható, hogy sérült-e a panaszos tisztessége eljáráshoz és jogorvoslathoz való joga**

7) Végül a Testület vizsgálta az Rtv. fentiekben már ismertetett 2. §-a alapján a panaszos több ponton megfogalmazott azon sérelmét, miszerint a rendőrök elfogadhatatlan hangnemet alkalmaztak vele szemben, trágár kifejezéseket használtak, az intézkedés helyszínén a két eljáró rendőr dohányzott is, valamint a rendőrkapitányság épületében sem részesítették megfelelő bánásmódban őt.

Ezzel szemben az intézkedés helyszínén eljáró rendőrök jelentése szerint a panaszos volt az, aki úgy nyilatkozott, hogy a „kábitószert fogyasztó rendőröknek” nem fogja magát igazolni. A panaszos azon feltételezésére miszerint a rendőrök dohányoznak, a rendőrök azt írták le jelentésükben, hogy megítélésük szerint onnan tudhatta, hogy ők dohányoznak, hogy fehér szolgálati ing anyagán átlátszott a zsebben lévő cigarettás doboz. Azt is rögzítették, hogy egyikőjük sem dohányzott az intézkedés alatt.

Az alkalmazott bánásmód és hangnem a rendőrségi álláspont szerint erélyes, határozott, de mindvégig tisztelettudó volt. A Testület által felkeresett tanúk egyhangúan a rendőri előadást támasztották alá, és úgy fogalmaztak, hogy a rendőrök a helyszínen normálisan jártak el a panaszossal szemben. A rendőrkapitányság épületében való megfelelő rendőri viselkedési módot független tanú azonban nem igazolta.

A fentiek ismeretében ezért a Testület úgy foglalt állást, hogy az Rtv. hivatkozott rendelkezésének megsértése miatt a panaszos Alkotmány 54. §-ának (1) bekezdésében biztosított emberi méltósághoz való jogának sérelme nem állapítható meg.

V.

A fentiek alapján a Testület megállapította, hogy a panaszossal szemben fogatosított intézkedések több ponton is kifogásolhatóak voltak. A Testület arra a következtetésre jutott, hogy a szolgálati fellépés szabályainak be nem tartása, a panaszos előállításának időtartama és az előállítás végrehajtásához alkalmazott hátra bilincselési módozat sértette a panaszos tisztességes eljárásához, emberi méltósághoz és személyi szabadsághoz való jogát. Az egyéb sérelmek vonatkozásában azonban apajogsérelem nem volt megállapítható vagy alapjogsérelem nem történt, az intézkedés jogszerűsége okán. A megállapított jogsérelem mértéke ugyanakkor eléri azt a szintet, amely a Testület súlyos alapjogsérelmet megállapító állásfoglalását megalapozza, ezért a rendelkező részben foglaltak szerint – az Rtv. 93/A. §-ának (6) bekezdése alapján – a Testület az állásfoglalást megküldi az Országos Rendőrfőkapitánynak.

Budapest, 2011. március 16.

Dr. Juhász Imre
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
előadó testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
testületi tag